

TECHNICKÁ DOKUMENTACE VÝROBKU

Výrobek:

DLAŽEBNÍ KOSTKY Z PŘÍRODNÍHO KAMENE pro venkovní dlažbu podle ČSN EN 1342.

Tato dokumentace platí pro výrobu, zkoušení a dodávání dlažebních kostek z přírodního kamene velkých, drobných a mozaikových, vyráběných výrobcem z granitu vytěženého v kamenolomu

I. POPIS A POUŽITÍ

1. Dlažební kostka je malý dlažební kvádr s jmenovitými rozměry mezi 50 a 300 mm a půdorysnými rozměry nepřesahujícími obecně dvojnásobek tloušťky. Nejmenší jmenovitá tloušťka je 50 mm. Dlažební kostka je kámen opracovaný lámáním, štípaním nebo řezáním do tvaru krychle nebo hranolu, s povoleným mírným podkosením. Je určených rozměrů podle vyráběného druhu. Lícová plocha je většinou štípaná, ale může být i hrubě nebo jemně opracovaná.
2. Termíny a definice vztahující se k tomuto výrobku uvádí ČSN EN 1342 a tato TD
3. Lícni plocha dlažebních kostek - plocha tvořící povrch hotové dlažby
4. Ložná plocha dlažebních kostek - plocha, kterou jsou kostky ukládány do lože pro ně připraveného.
5. Styčné plochy dlažebních kostek - boční plochy kostek

Druhy dlažebních kostek:

6. Výrobce vyrábí dlažební kostky:
  - a) velké
  - b) drobné
  - c) mozaikové

VELKÉ DLAŽEBNÍ KOSTKY

7. Velké dlažební kostky mají přibližně tvar krychle nebo hranolu, ložná plocha musí být zhruba rovnoběžná s plochou lícni, styčné plochy mohou být směrem k ložné ploše podkoseny. Kostky musí být stejnobarevné a bez kůry. Hrany lícni plochy by měly být co možná rovné, plné a vzájemně kolmé. Lomové plochy mohou být podle potřeby ještě opracované (srovnané) špičkováním. V dodávce kostek smí být po dohodě s odběratelem nejvíce 10 % kostek nižší kvality
8. **Označení a rozměry velkých dlažebních kostek:**
  - a) Dlažební kostky velké - štípané, označení velikosti - 1R
- rozměry lícni plochy - šířka 160 mm, délka 160 mm, tloušťka 160 mm
Rozměry ložné plochy nesmí být větší než rozměry lícni plochy.

DROBNÉ DLAŽEBNÍ KOSTKY

9. Drobné dlažební kostky mají přibližně tvar krychle, poměr ložné plochy k lícni nesmí být menší než 3:4, ložná plocha je zhruba rovnoběžná s plochou lícni, styčné plochy mohou být směrem k ložné ploše podkoseny. Hrany lícni plochy by měly být co možná rovné, plně a vzájemně kolmé. Všechny plochy kostek jsou lomově rovné, jinak neopracované. V dodávce kostek smí být po dohodě s odběratelem nejvíce 10 % kostek nižší kvality.

10. Označení a rozměry drobných dlažebních kostek:

- a) Dlažební kostky drobné, štípané, označení velikosti - 10
- rozměry lícni plochy - šířka 100 mm, délka 100 mm, tloušťka 100 mm
- b) Dlažební kostky drobné, štípané, označení velikosti - 9
- rozměry lícni plochy - šířka 90 mm, délka 90 mm, tloušťka 90 mm
- Rozměry ložné plochy nesmí být větší než rozměry lícni plochy.

MOZAIKOVÉ DLAŽEBNÍ KOSTKY

11. Mozaikové dlažební kostky - štípané, mají přibližně tvar krychle nebo hranolu. Styčné plochy, ložná a lícni plocha jsou štípané. Ložná plocha musí být rovnoběžná s plochou lícni. Hrany lícni plochy mají být pokud možno plně, rovné a vzájemně kolmé. Ložné a lícni plochy jsou lomově rovné, jinak neopracované. Kostky musí být stejnobarevné a bez kúry. V dodávce kostek smí být po dohodě s odběratelem nejvíce 10% kostek nižší kvality.

12. Označení a rozměry mozaikových dlažebních kostek:

- a) Dlažební kostky mozaikové, štípané, označení velikosti - 6
- rozměry lícni plochy - šířka 60 mm, délka 60 mm, tloušťka 60 mm
- b) Dlažební kostky mozaikové, štípané, označení velikosti - 5
- rozměry lícni plochy - šířka 50 mm, délka 50 mm, tloušťka 50 mm
- Rozměry ložné plochy nesmí být větší než rozměry lícni plochy

13. Doplnkové kostky (lichoběžníkové, vazáky, trojúhelníky) jsou nezbytné pro dlažby diagonální apod. Lichoběžníkové kostky jsou popsány v čl. 23. Vazáky jsou stejně široké a tlusté jako normální kostky, mají však délku rovnou 1,5 násobku délky kostek. Trojúhelníky mají tvar poloviny normální velikosti kostky úhlopříčně dělené. Dodávka takovýchto kostek je věcí dohody mezi odběratelem a dodavatelem, ve které je specifikován přesně jejich tvar, rozměry, počet a případně další podmínky.

Označování:

14. Při označování dlažebních kostek v objednávkách, technických a průvodních dokladech je třeba zejména uvést:

- množství, velikost kostek, třídu kostek,
- druh kamene z něhož jsou kostky vyrobeny, požadavky na barvu kamene se uvádí jen po dohodě s výrobcem,
- číslo technické normy.

Uvedené údaje se oddělují od sebe pomíčkami; výjimku činí jen údaje velikosti a třídy kostek, které se od sebe oddělují šikmou zlomkovou čarou.

15. Údaje uvedené v čl. 13 se doplní v objednávce i případnými dalšími požadavky sjednanými předem mezi odběratelem a dodavatelem (například množství potřebných trojúhelníků, vazáků)

16. Příklad objednávky 4000 m² dlažebních kostek velikosti 9, třídy T2, vyrobených z granitu z ložiska Prosetín, požadující 10% vazáků (v) a 2% trojúhelníků (t):

4000 m² dlažebních kostek - 9/2 - granit Prosetín - ČSN EN 1342 - 10% v - 2% t.

17. Příklad objednávky 280 m² mozaikových dlažebních kostek velikosti 5, třídy T2, barva šedá:
280 m² dlažebních kostek – 5/2 - ██████████ ČSN EN 1342 - šedé.

Určené použití:

18. Velké dlažební kostky se používají hlavně ke dlaždění vozovek místních a účelových motoristických komunikací, nemotoristických komunikací, náměstí, nádvoří a jiných ploch, jakož i k olemování okrajů různých úprav komunikací.

19. Drobné dlažební kostky se používají ke dlaždění krytů vozovek a pozemních komunikací, pochůzných a poježděných ploch, včetně uzavřených prostor hromadné dopravy.

20. Mozaikové dlažební kostky jsou určeny pro venkovní použití a kryty pozemních komunikací, zejména pro dlaždění chodníků a jiných ploch, určených pro pěší provoz, včetně uzavřených prostor hromadné dopravy.

21. Při použití dlažebních kostek ve stavbě musí být dodržena ustanovení ČSN 73 3251 a ČSN 73 6131-1 a jiných vztázných předpisů a norem.

II. TECHNICKÉ POŽADAVKY

Surovina:

22. K výrobě dlažebních kostek může být použit kámen, který je zdravý, bez viditelného navětrání, bez stop chemického nebo mechanického poškození, který splňuje technické požadavky uvedené v ČSN EN 1342 a této dokumentaci.

Rozměry:

23. Půdorysné rozměry

Rozměry dlažebních kostek jsou měřeny podle Přílohy A ČSN EN 1342 a odchylky od jmenovitých rozměrů musí vyhovovat Tabulce 1.

Tabulka 1 - Odchylky jmenovitých půdorysných rozměrů

Mezi dvěma štípanými povrchy	± 15 mm
Mezi jedním opracovaným a jedním štípaným povrchem	± 10 mm
Mezi dvěma opracovanými povrchy	± 5 mm

Jsou-li dlažební kostky uloženy do vějířovitého tvaru, nestačí jen krychlové dlažební kostky, ale také je nutný určitý počet lichoběžníkových a podlouhlých dlažebních kostek. Pro takové uspořádání se smí zahrnout do dodávky nejvýše 10% kostek, jejichž rozměry leží mimo mezní odchylku do 10 mm. Ve všech případech se musí sledovat tloušťka. Nejsou-li dlažební kostky určeny k uložení ve tvaru vějířů, musí se to uvést v objednávce.

24. Tloušťka

Tloušťka dlažebních kostek je měřena podle Přílohy A ČSN EN 1342 a odchylky od jmenovité tloušťky musí vyhovovat Tabulce 2.

Tabulka 2 - Odchylky od jmenovité tloušťky

	Třída 1 (označení T1) - povolené odchylky	Třída 2 (označení T2) - povolené odchylky
Mezi dvěma štípanými povrchy	± 30 mm	± 15 mm
Mezi jedním opracovaným a jedním štípaným povrchem	± 30 mm	± 10 mm
Mezi dvěma opracovanými povrchy	± 30 mm	± 5 mm

25. Podkosení styčných ploch

Při měření dlažebních kostek podle Přílohy A ČSN EN 1342 nesmí mezní odchylka v kolmosti řezaných nebo štípaných stran vzhledem k lici přesáhnout 15 mm.

26. Nepravidelnost líce

Při měření dlažebních kostek podle Přílohy A ČSN EN 1342 nesmí být nepravidelnost štípaného líce větší jak 5 mm, nepravidelnost opracovaného líce větší jak 3 mm.

III. TECHNOLOGIE VÝROBY

27. Vybrané vhodné bloky suroviny jsou nejdříve na jednom pracovišti ručním rozlamováním pomocí pneumatických kladív a klínu zpracovávány na polotovary - plátky, různých délek, zpravidla na 8 kostek, v šířce obvykle dvou kostek určených rozměru, dle druhu vyráběné dlažební kostky. Tyto polotovary jsou dopravovány k štípačkám, kde jsou zpracovávány. Štípač naštipané kostky rovnou při výrobě třídí podle zjištěných výsledků měření a posouzení barevnosti a ukládá je do ocelových beden. Je-li to požadováno, zvláště odděluje kostky různobarevné od jednobarevných. Kostky jejichž půdorysné rozměry, tloušťka, podkosení nebo rovinnost lícové strany neodpovídají požadovaným rozměrům a povolené odchylce, skladuje odděleně a jsou řízeny jako neshodný výrobek. Bedny s hotovými výrobky jsou odváženy vysokozdvíhým vozíkem na určenou skládku. Doplnkové kostky nejsou normalizovány a jsou vyráběny na základě dohody.

IV. KONTROLA A ZKOUŠENÍ

Kontrolní plán:

28. Vstupní kontrola (VSK)

Úkolem vstupní kontroly je zajistit, aby polotovary - plátky, odpovídaly stanoveným požadavkům. VSK obsahuje tyto úkony:

Úkon	Obsah kontroly, použité zařízení	Četnost	Kdo provádí
1.	Přepočítání dodaného množství plátků.	Průběžně	Obsluha štípačky
2.	Vizuální posouzení, zda plátky nevykazují známky porušení nebo nekvality. (Surovina musí být zdravá, bezé stop zvětrání, chemického, mechanického nebo fyzikálního poškození.)	Průběžně	Obsluha štípačky
3.	Kontrola, zda plátky mají stanovené rozměry ve vztahu k vyráběnému druhu kostek. Měřicí zařízení - ocelový dvoumetr.	Průběžně	Obsluha štípačky
		1x denně	Mistr
4.	Posouzení urovně vlastností suroviny na základě proverených počátečních zkoušek. (K výrobě může být použita surovina, jejíž fyzikálně mechanické vlastnosti jsou odpovídající pro splnění technických požadavků na výrobek.)	Před začátkem výroby	Mistr

29. Mezioperační kontrola (MOK)

Úkolem MOK při výrobě dlažebních kostek je předcházet vzniku nehodných výrobků, případně je identifikovat ještě před jejich uskladněním nebo expedicí. MOK obsahuje tyto úkony:

Úkon	Obsah kontroly, použité zařízení	Četnost	Kdo provádí
1.	Posouzení řádné funkce používaných štípaček.	Průběžně	Obsluha štípačky
2.	Vizuální kontrola geometrických znaků kostek.	Průběžně	Obsluha štípačky

3.	Je-li požadováno, tak oddělení jednobarevných kostek od kostek s různobarevným zabarvením lícových ploch.	Průběžně	Obsluha štipačky
4.	Kontrola předepsaných rozměrů a tolerancí. Délkových tříř pomocí ocelového dvoumetru nebo pravítka, úhlu a podkosení pomocí úhelníku. Měření rozměrů provádět dle Přílohy A ČSN EN 1342.	Průběžně a před uskladněním 1x denně	Obsluha štipačky Mistr

30. Výstupní kontrola (VK)

Úkolem VK je zajistit, aby expedované dlažební kostky byly ve shodě s požadavky technické specifikace a ES Prohlášením o shodě VK obsahuje tyto úkony:

Úkon	Obsah kontroly, použité zařízení	Četnost	Kdo provádí
1.	Vizuální posouzení dlažebních kostek před expedicí, zda nedošlo uskladněním nebo nevhodnou manipulací k jejich poškození	Při expedici	Expedient
2.	Zjištění expedovaného množství dlažebních kostek. Vážením nebo výpočtem.	Při expedici	Expedient
3.	Oříkouchášení správnosti a úplnosti průvodních dokladů.	Při expedici	Obchodník
4.	Uvolnění výrobku do používání na základě zjištění, že všechny úkony požadovaných kontrol a zkoušek byly vykonány a výrobek je ve shodě s ES Prohlášením o shodě.	Při uvolnění	Expedient

Zkoušení:

31. Počáteční zkoušky typu výrobku

V rámci počátečních zkoušek typu musí být pro posouzení shody dlažebních kostek provedeny zkoušky těchto vlastností:

- Měření výrobku (obsahuje měření rozměrů, rovinnosti lícové plochy, tloušťky a podkosení podle Přílohy A ČSN EN 1342);
- Nasákavost vodou za atmosférického tlaku podle ČSN EN 13755;
- Pevnost v tlaku podle ČSN EN 1926;
- Odolnost proti zmrazování a rozmrazování podle ČSN EN 12371;
- Odolnost proti obrusu podle Přílohy B ČSN EN 1342 nebo Přílohy C ČSN EN 1341 nebo ČSN EN 14157;
- Odolnost proti skluzu podle Přílohy C ČSN EN 1342 (jen u jemně opracovaných povrchů);
- Petrografický popis podle ČSN EN 12407;
- Obsah přírodních radionuklidů podle postupů SÚJB;
- Odolnost proti vlivu působení rozmrazovacích solí podle ČSN 73 1326 Změna 1. Metoda A (u staveb, kde je investorem ŘSD).

Výsledky zkoušek musí být zaznamenány v Protokolu o počátečních zkouškách typu výrobku.

32. Kontrolní zkoušky vlastností

V rámci kontrolních zkoušek při výrobě je prováděno měření výrobků dle Přílohy A ČSN EN 1342. Zkoušky úrovně dalších vlastností jsou zajišťovány v případě zjištění neshod nebo při kontrole suroviny nebo na vyžádání zákazníka.

V. SKLADOVÁNÍ, BALENÍ, DOPRAVA A DODÁVÁNÍ

33. Dlažební kostky jsou skladovány v ocelových bednách, vanách, žociích nebo volně na zpevněné a odvodněné skládce, aby nedošlo k jejich poškození nebo znehodnocení v průběhu skladování. Jednotlivé druhy kostek jsou skladovány odděleně, označeny tabulkami s uvedením velikosti a třídy, aby nedošlo k záměně. Nakládány jsou kolovým nakladačem nebo vysokozdvížným vozíčkem, jeřábem na dopravní prostředky.

34. Dlažební kostky jsou dopravovány volně, ve vanách nebo žociích. Velké kostky musí být skládány ručně, aby nedošlo k jejich poškození.

35. Dlažební kostky jsou dodávány v jednotkách dle uzavřené zakázky, s průvodními doklady - dodacím listem označeným CE a s kompletními údaji o deklaraci dle ČSN EN 1342, potvrzením o výstupní kontrole a LS Prohlášením o shodě.

VI. TECHNICKÁ SPECIFIKACE

36. Souvisejí a citované technické předpisy a normy:

- a) Nařízení vlády č. 190/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na stavební výrobky označované CE, ve znění pozdějších předpisů;
- b) Vyhláška č. 307/2002 Sb. o radiační ochraně, ve znění Vyhl. č. 499/2005 Sb.;
- c) ČSN EN 1342 Dlažební kostky z přírodního kamene pro venkovní dlažbu - Požadavky a zkušební metody;
- d) ČSN 73 3251 Navrhování konstrukcí z kamene;
- e) ČSN 73 6131-1 Dlažby a dilce, Část 1: Kryty z dlažeb;
- f) TNSK 01/1992 Povrchové úpravy kamenů.

Datum : 30.6.2006

Zpracoval :

Schválil :